No. 161. 1839

# BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 9 Julij

## FRANKRIJK.

PARIJS, den 6den Julij.

De kamer der afgevaardigden heeft gisteren het ontwerp tot wijziging van de concessie voor den aanleg van den spoorweg van Parijs naar Orleans, in het belang der ondernemers, met 190 tegen 143 stemmen aangenomen. Bij de discussie heeft nog de minister van koophandel der voormalige administratie, de heer *Martin*, du Nord, de handelingen van het ministerie waaronder hij behoorde, met opzigt tot de spoorwegen verdedigd, en zijne vaste meening te kennen gegeven dat de uitvoering der wegen door den staat boven die door kompagnieschappen de voorkeur verdiende. Nadat de heeren *Berryer* en *Dupin* gesproken hadden, ontwikkelde de tegenwoordige minister van openbare werken *Dufaure* den hagchelijken toestand der kompagnieschappen, op het oogenblik dat het tegenwoordig ministerie aan de zaken kwam; het doel van het gouvernement was, om voordeel te trekken van de begonnen werken en de kompagnieschappen op te beuren. Bij het tegenwoordig ontwerp is de kompagnieschap slechts gehouden om het werk tot Corbeil voort te zetten. — Na de aanneming is de kamer overgegaan tot de discussie van een dergelijk ontwerp betrekkelijk den spoorweg naar Havre. De discussien daarover zijn heden voortgezet.

In de zitting van eergisteren heeft de kamer een besluit genomen om de behandeling van de wet op de suiker tot na het budget te adjourneren. Waarschijnlijk blijft dus deze belangrijke aangelegenheid weder tot de volgende zitting onafgedaan.

— Bij het hof der pairs heeft de procureur-generaal gisteren zijn requisitoir gedaan. Vooraf heeft nog *Barbes* eenige woorden gesproken om zich vrij te pleiten van den moord aan den luitenant *Drouineau*. Het bewijs daarvoor zoekt hij in de lijkschouwing, waaruit bleek dat de luitenant van achteren en aan de linkerzijde getroffen was; daar hij voorgesteld was als met den luitenant te spreken, had hij hem onmogelijk op die wijs kunnen treffen. *Martin Bernard* merkte met korte woorden aan, dat toen hij weigerde op de vragen van den president te antwoorden, hij zich voorgenomen had om de getuigenissen tegen hem te wederleggen; maar van de 200 getuigen was er niemand geweest die verklaard had hem gezien te hebben. — In de zitting van [illegible] van heden heeft de advokaat *Arago*, verdediger van de beide genoemde beschuldigden, gepleit; de advokaten *Paillet* en *[illegible]* hebben voor *Nougues* en *Roudil* gepleit.

Men wil dat de derde klassen van beschuldigden in den jongsten aanslag niet voor de pairs, maar voor het hof van assises zal te regt staan. — De *Courrier* van Lyon van den 2den, spreekt van een voorgenomen aanslag der republikeinen te Marseille in den geest van den jongsten opstand te Parijs. Schoon het berigt van dit blad overdreven is, hebben er te Marseille toch eenige arrestatien ter zake van staatkundige woelingen plaats gehad.

— Men verzekert, dat de maarschalk *Soult* er van afgezien heeft, om zijn zoon, den markies van Dalmatie, als gezant naar Konstantinopel te zenden. De leden van den kabinetsraad waren sterk tegen die keus geweest, omdat zij voor dat gezantschap in de tegenwoordige omstandigheden iemand noodig achten, die met groote diplomatieke bekwaamheid toegerust en tevens in de zaken van het Oosten ervaren is. Van den anderen kant blijft men verzekeren, dat de admiraal *Roussin* het opperbevel over de fransche vloot in den Levant zal bekomen, zelfs zouden hem, na een gisteren gehouden kabinetsraad op Neuilly, de depeches desbetrekkelijk overgezonden zijn. Intusschen blijft de vraag, wie Frankrijk te Konstantinopel zal vertegenwoordigen, wanneer de admiraal *Roussin* werkelijk die opdragt gekregen heeft.

— De britsche gezant lord *Granville* heeft gisteren eene conferentie met den maarschalk *Soult* op het bureau van de buitenl. zaken gehad.

— Het budget van marine voor het volgend jaar bepaalt het getal der schepen op den voet van vrede op 40 liniescbepen 50 fregatten; 220 kleine vaartuigen, waaronder 40 stoombooten. De helft dier vaartuigen is echter op de werven. Het effectief is bepaald op 78,000 man met 9200 vuurmonden.

— Men zegt, dat de minister van marine, admiraal *Duperré* zich naar Toulon zal begeven om de wapeningen te bespoedigen.

— Men heeft hier thans de dagbladen uit Smyrna tot den 19den Junij ontvangen, berigten uit Konstantinopel tot den 17den houdende. Daarin wordt de aankomst te Konstantinopel vermeld van een tartaar uit het leger van *Hafiz*-pacha, die de tijding had aangebragt van een voorposten-gevecht tusschen 2 à 3000 man turksche ruiterij en bijna een dergelijk getal egyptische ruiters. Deze waren geheel geslagen, hadden een aantal dooden en gekwetsten op het slagveld en 50 gevangenen in der Turken handen gelaten. Ten gevolge van dit gevecht had de turksche voorhoede zich van Aintab meester gemaakt. *Ibrahim*-pacha rustte zich toe om deze plaats te hernemen en had aan een deel van zijn leger, in 't bijzonder aan de artillerie, reeds bevel gegeven om zich op dit punt te rigten. Men geloofde te Konstantinopel, dat er wel reeds een ernstig gevecht tusschen de beide partijen zou voorgevallen zijn en zag men dus in groote spanning nadere berigten te gemoet. Het bovenvermelde eerste voordeel had onder de bevolking van Konstantinopel een' gunstigen indruk gemaakt.

Te Konstantinopel was met de jongste fransche paketboot een fransch stafofficier aangekomen, die van wege het ministerie van buitenlandsche zaken afgezonden was en de tijding aanbragt van de aanstaande komst des hertogs *van Joinville*. — De Porte had een buitengewonen raad gehouden, die vijf uren geduurd had; sedert hadden er afzonderlijke vereenigingen van de leden van den Divan plaats. Men meende dat de voormelde stafofficier instructien aan den admiraal *Roussin* had overgebragt, opdat deze nieuwe pogingen tot het behoud van den vrede zou doen; doch de Porte scheen onherroepelijk tot den oorlog besloten.

Uit Smyrna zelve wordt van den 19den gemeld, dat een deel der Ottomanische vloot zich te Niagara bevond, terwijl de overige schepen aan de Darnanellen geankerd waren. Men meende, dat de geheele vloot eerlang naar Mytilene zoude zeilen. — De fransche vlootvoogd *Lalande* bevond zich met twee schepen onder de kaap Baba, waar ook het engelsch schip *Vanguard* gekomen was, na van Palermo depeches voor lord *Ponsonby* overgebragt te hebben. Het fransch schip *de Jupiter*, aan boord van welk de prins van *Joinville* zich bevond, was in de golf van Smyrna aangekomen.

Van de andere zijde heeft men ook brieven uit Alexandrie tot den 17den. In een dier brieven leest men:

» Naar hetgeen men uit Aleppo onder dagteekening van den 8sten Junij schrijft, heeft eene afdeeling van het turksche leger Aintab bezet; het egyptisch garnizoen is in het fort teruggeweken. — Sedert twee dagen heeft het geheele leger van *Ibrahim* Aleppo en de omstreken verlaten, om het Ottomannisch leger te gemoet te trekken, dat slechts op tien marschuren afstands is. Men verwacht nog zelfs heden een grooten slag. — Een aide-de-camp van den maarschalk *Soult* is te Alexandrie gekomen, van waar hij zich naar het legerkamp van *Ibrahim* moet begeven. *Mehemed*-Ali heeft de bemiddeling van Frankrijk aangenomen; hij heeft bewilligd dat zijn leger zou halt houden ter plaatse waar het zich bevond op de aankomst bij hetzelve van den aide-de-camp; maar men vreest dat er een slag zal plaats gehad hebben vóór de komst van dien officier."

De *Semaphore* van Marseille behelst een brief op de reede van Syra, den 21sten, aan boord der *Leonidas* geschreven. De briefschrijver zegt daarin, dat bij zijne komst te Alexandrie op den 13den de hoop op het behoud van den vrede geheel opgegeven was. Een koerier door *Ibrahim*-pacha afgezonden had de tijding aangebragt, dat het turksch leger steeds voorwaarts rukte en de bewoners van Syrie tot den opstand aanzette. Eene afdeeling was voor Aintab verschenen; de Egyptische troepen schenen op Aleppo terug te trekken, maar zoodra Aintab, waarvan de citadel was behouden gebleven, in handen der Turken was geraakt, zouden deze zich tusschen

de citadel en de afdeeling van *Soliman*-pacha bevonden hebben. —

» Aldus – zoo leest men verder in dit berigt – gedrongen en aangevallen, te midden van eene zoo al niet vijandelijke, ten minste niet zeer gunstig gestemde bevolking, heeft *Ibrahim* stellige bevelen gevraagd; de oorlog is begonnen; *Mehemed*-ali heeft het bevel gegeven, om den handschoen op te rapen; te Alexandrie hebben de consuls alle hoop op bevrediging verloren en gelooven niet meer dat de diplomatie in staat is om den loop der gebeurtenissen tegen te houden. De kapitein van den staf door den maarschalk *Soult* met eene vredelievende zending gezonden is te laat aangekomen; bij zijn tweede onderhoud met *Mehemed*-ali, heeft hij hem de bemiddeling van Frankrijk doen aannemen." De pacha had eene stoomboot ter beschikking van den gezegden officier gesteld, om hem naar de kust van Syrie over te brengen.

Eindelijk wordt in een brief uit Maltha van den 25sten Junij gemeld, dat de engelsche stoomboot *Megara* aldaar aangekomen was. Deze had Alexandrie den 19den Junij verlaten. De fransche agent de heer *Callier*, zou dien dag vertrekken, voorzien met een brief van *Mehemed* aan *Ibrahim*, waarin deze gelast wordt met zijn leger halt te houden, waar hij stond, mits *Hafiz*-pacha het turksche leger insgelijks deed halt houden; indien echter de Turken bleven voorttrekken, moest hij hen met kracht terugslaan. *Mehemed*-ali scheen zich geneigd te toonen, om aan het verlangen van Frankrijk te voldoen, maar men geloofde dat hij hoopte, dat de heer *Callier* te laat zoude komen.

— Van de spaansche grenzen wordt uit Bayonne van den 1sten Julij geschreven, dat don *Carlos*, den 28sten, zijn hoofdkwartier van Durango naar Bergara heeft verlegd. Tusschen de beide partijen was tot op den 29sten niets op de linien van Arciniega en Llodio voorgevallen.

— Ter beurs waren de handelzaken in het algemeen zeer flaauw; evenwel was de koers heden iets vaster dan gisteren. De notering was (6 Julij) 5 pCt. 111,70; 3 pCt. 79,35 Nap. r. 99,55; Sp. Ardoin 19½; Rom. L. 101½.

## DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 5den Julij.

Uit Petersburg wordt van den 25sten der vorige maand geschreven:

» Gisteren zijn de regementen garde van hier naar het leger van Krasnoje-Selo opgerukt. Reeds op marsch zullen zij groote manoeuvres uitvoeren. De kweekelingen der militaire scholen verlaten ons overmorgen, om een leger bij Peterhof te betrekken. De bataillons der regementen garde, welke de plegtige opening van het monument van Borodino bijwonen, zullen tegen den 11 en 12den der volgende maand derwaarts vertrekken. De met onbepaald verlof ontslagen militairen, die de gedenkwaardige veldslagen van 1812, 1813 en 1814 bijwoonden, zullen daarbij tegenwoordig zijn. Men spreekt van onderscheidene luisterrijke militaire revuen en strategische manoeuvres, welke na de inwijding, in tegenwoordigheid des Keizers en vele andere hooge personen, zullen uitgevoerd worden.

» In de twee laatste jaren heeft men in onderscheidene districten onzer mijnen in het Ural-gebergte tien nieuwe lagen goudzand ontdekt, waarvan eenige eene aanzienlijke uitgestrektheid hebben."

— Het regeringsblad van Warschau behelst het volgende stuk:

» Eenige jongelieden uit het koningrijk Polen en uit het gebied der stad Krakau, die op de hoogeschool van Krakau studeerden, lieten zich door zendelingen der revolutionaire propaganda opruijen en besloten, in het Koningrijk Polen eene vereeniging daar te stellen, onder den naam van *Bondgenootschap der Poolsche Natie*, en de omverwerping van den bestaanden regeringsvorm ten doel hebbende. Door verleiding en voorbeelden moesten zij onderscheidene personen, grootendeels jongelieden, in deze vereeniging trachten op te nemen. Hunne plannen werden echter bij de eerste ontkieming ontdekt. Het onderzoek bragt het doel der vereeniging en de handelingen harer leden aan den dag. De aanstokers werden voor een krijgsraad te regt gesteld. Het door die regtbank uitgesproken vonnis past op elken schuldige eene verdiende straf toe. De opperbevelhebber van het actieve leger, stadhouder van het Koningrijk Polen, generaal veldmaarschalk Vorst van Warschau, graaf *Paskewitsch von Eriwan*, heeft, ten gevolge dezer regterlijke uitspraak, en krachtens de hem door Z. M. verleende magt, het vonnis tegen de misdadigers bevestigd.

» Het stuk houdt voorts de vonnissen in. De aanstokers werden veroordeeld tot verlies hunner burgerregten, verbanning naar Siberie met zwaren arbeid voor onbepaalden tijd of voor meerdere of mindere jaren, en verbeurdverklaring hunner bezittingen; de verdere deelhebbers tot tuchthuisstraf, opzigt der politie, enz.

— Z. M. de Koning van Wurtemberg is den 2den dezer werkelijk uit Stuttgart naar Livorno vertrokken, om aldaar de zeebaden te gebruiken.

— Te Weenen spreekt men van een huwelijk tusschen den hertog *de Nemours* en eene dochter van den hertog *Ferdinand* van Saksen-Coburg, luitenant veldmaarschalk in Oostenrijksche dienst.

— Berigten uit Odessa melden dat een deel der Russische troepen, dat van het schiereiland Taman naar de oostkust der Zwarte zee was gezeild, en omstreeks 5000 man sterk, bij Subesky geland is. Spoedig na de landing ontstond er een hevig gevecht tegen omstreeks 6000 Circassiërs, die onder persoonlijke leiding van den bekenden Engelschman *Bell* de Russische troepen onverschrokken aanvielen. Na een wanhopigen strijd van onderscheidene uren trokken de Circassiërs terug, en de Russen maakten dadelijk toebereidselen tot het aanleggen van een nieuw fort. In het geheel zullen op die kusten drie of vier nieuwe forten worden gebouwd.

— De *Augsburgsche Zeitung* behelst een schrijven uit Weenen van den 28sten, waarin gemeld wordt, dat men daar door eene buitengewone gelegenheid het berigt uit Konstantinopel ontvangen had, dat de sultan zich in een zeer gevaarlijken toestand bevond; zijne ziekte was de zoogenaamde vliegende teering, zoodat men elk oogenblik zijn dood te gemoet zag. De redactie van de *Augsburgsche Zeitung* twijfelt voor als nog zelve aan dit berigt, eerstelijk, omdat uit Weenen slechts van eene zijde hiervan wordt gesproken, en ten andere, omdat nopens den brief uit Konstantinopel van geene dagteekening gewag gemaakt wordt. Met verlangen ziet men dus nadere tijdingen te gemoet.

Men zal zich herinneren dat in de vorige berigten uit Konstantinopel van den 18den, verzekerd werd dat de ziekte des Sultans slechts geveinsd was, en hij zich alleen ongesteld hield, om zich van de lastige conferentien der diplomatie te onttrekken.

De vloot van den kapudan-pacha had zich naar Gallipoli begeven, om krijgsvoorraad en troepen in te nemen.

Van de gebeurtenissen in Syrie heeft men over Triest en Weenen geen nader berigt. (*Zie Frankrijk hierboven*).

## ENGELAND.

LONDEN, den 5den Julij.

De koningin heeft gisteren een cour op het paleis van Buckingham gehouden. De britsche gezant aan het 's Gravenhaagsche hof, sir *Disbrowe*, heeft een afscheidsgehoor bij H. M. gehad, en de britsche gezant te Brussel, *Seymour*, die met verlof herwaarts gekomen is, werd aan de koningin voorgesteld.

— De ministeriele voordragt nopens Kanada is gisteren avond voor de tweede maal in het Lagerhuis gelezen. De liberalen drukken hun leedwezen uit, dat het bewind geen krachtiger maatregel dan deze, tot bevrediging van Kanada, heeft kunnen doorzetten.

— Men verwacht dat in den staat van 's Rijks inkomsten over de drie afgeloopene maanden, in vergelijking met de drie vorige, geene veranderingen van aanbelang hebben plaats gehad. Sommige zijn echter voor een te kort bevreesd.

De voordragt nopens de Iersche gemeente-besturen is in comité doorgegaan.

— Te Birmingham hebben ernstige onlusten plaats gehad ter gelegenheid eener bijeenkomst der zoogenaamde chartisten. De policie wilde de menigte uiteen drijven, doch deze verzette zich daartegen en wierp de policie-agenten met zware steenen aan het hoofd, waardoor verscheidene derzelve verwondingen bekwamen; een der agenten zou zelfs met een bajonetstoot doorstoken zijn. De gewapende magt moest eindelijk de overhand behouden hebben. Op de gezegde vergadering werden de hevigste maatregelen voorgesteld en aangenomen; men zou van den 15den Julij af allen arbeid weigeren en niets gebruiken van hetgeen aan belasting onderhevig is, enz.

— Heden stonden de 3 pCt. gec. 93⅞; Ned. 2½ pCt. 54½; 5 pCt. 103; Ardoins 19 à ¼; Port. 34¾; Braz. 77½.

## BELGIE.

BRUSSEL, den 6den Julij.

Bij een besluit van den 30sten ll. heeft de koning autorisatie verleend tot het dragen in Belgie van de decoratien der militaire Willemsorde en van de orde van den Nederlandschen Leeuw, door alle daarop regthebbenden.

— De heer *Dujardin* is heden naar Utrecht teruggekeerd, doch heeft al de noodige stukken nog niet kunnen medenemen. De heer *Nogent* die als adjunct-secretaris aan de commissie toegevoegd is, zal morgen met de overige stukken vertrekken.

— Men verzekert, dat de begrooting van oorlog van 49 millioen tot op 19, zou worden verminderd. De kaders van het leger zouden behouden worden, zoodat men, is het noodig, hetzelve spoedig even zoo sterk zou kunnen maken als het in den laatsten tijd geweest is.

— Bij een besluit van den 25sten Junij heeft de heer *Ch. de Brouckere* zijn eervol ontslag gekregen als kolonel der artillerie, voorts de graven *Zamoyski* en *Pulaski*, de eerste als kolonel bij den staf de laatste als ritmeester, gedurende den tijd van oorlog in dienst genomen.

— De generaal *Skrzynecki* heeft bij eenen brief in de dagbladen, ter zake van het jongst artikel in den oostenrijkschen *Beobachter*, wegens de hervatting der vriendschaps-betrekkingen tusschen Oostenrijk en Belgie, herhaald, dat hij jegens Oostenrijk in geen andere betrekking stond, dan in die van een vreemdeling die eene verblijfplaats verzocht en verkrijgt en deze naar zijn goedvinden kan verlaten.

## NEDERLANDEN.

BREDA, den 8sten Julij.

Volgens berigten uit Frankfort, zijn HH. KK. HH. de Erfprins en de Erfprinses *van Oranje*, den 3den dezer aldaar aangekomen, en aan het *hotel de Russie* afgestapt.

— Naar men verneemt, heeft het Z. M. behaagd, jhr. *M. B. H. W. Gevers*, gedurende de derde 3 maanden dezes jaars, tot president van de algemeene rekenkamer te benoemen.

— Z. M. heeft benoemd tot controleur-boekhouder bij de provinciale bewaring van het kadaster te 's Hertogenbosch, den heer *J. de Rosa*, gewezen bijzonder bewaarder van het kadaster te Oostburg.

— Door de provinciale staten van Zeeland zijn, in derzelver vergadering van den 4 dezer, herkozen, als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de heer Mr. *J. G. Hinlopen*, en als leden der gedeputeerde Staten, de heer Mr. *M. P. M. van Visvliet*, wegens den stedelijken stand, en de heer *H. du Buisson Becius*, wegens den landelijken stand zitting hebbende.

— In de residentie is uit Utrecht aangekomen de heer staatsraad *Baud*, lid der Ned. commissie, die met die van Belgie, te Utrecht is vergaderd, om eenige punten, betrekkelijk de Schelde, te regelen. Z. Exc. is bij Z. M. ten gehoore toegelaten, en heeft ook een onderhoud met Z. Exc. den secretaris van staat, baron *van Doorn van West-Kapellen* gehad. Een en ander is nog al opmerkelijk op een oogenblik, dat er veel gesproken wordt van het zenden van den baron *van Doorn* als gouverneur, of kommissaris-generaal, naar de Oost, en van zijne vervanging, als secretaris van staat, door den heer *Baud*.

— Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken heeft, op zijne reis door de provinciën Drenthe en Groningen, de kolonien van weldadigheid in oogenschouw genomen, en heeft zich vervolgens naar de stad Groningen begeven, alwaar Z. Exc. den 3 dezer aangekomen, en ten huize van den staatsraad, gouverneur dier provincie, afgestapt is. In genoemde stad, heeft Z. Exc. de akademische inrigtingen, het instituut van doofstommen en andere merkwaardigheden bezigtigd. Voorts meende men, dat eene van de voornaamste bedoelingen der komst van Z. Exc. te Groningen was, om nadere inlichtingen te bekomen, wegens de belangrijke en zeer gewenschte afdamming van het Reitdiep.

— In de residentie zijn aangekomen de heeren *H. Bleeker*, zaakgelastigde van Noord-Amerika, *A. van der Poel*, lid van het Amerikaansche congres, en *A. van Buren*, zoon van den President der Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

— De hoogw. en hoogg. heer *H. van der Velden* is door den Apostolijken Stoel tot vicaris-apostolicus over de districten Ravenstein en Megen benoemd, in plaats van wijlen den hoogw. heer *A. E. Borret*.

— Den 5, des morgens, zeilde van Helvoetsluis naar zee, Zr. Ms. transportschip *Willem Frederik Hendrik*, luitenant *Huis*, 't welk door Zr. Ms. stoomschip *Cerberus* naar zee is gesleept.

— Uit Groningen wordt van den 4den dezer gemeld:

„De Appingadamster harddraverij heeft heden met veel luister, afgewisseld door muzijk, in tegenwoordigheid van eene ontelbare schare toeschouwers en onder begunstiging van [illegible] weder, plaats gehad. De rijke prijs bestaande uit *[illegible] koffijvaas*, is gewonnen door het bruin [illegible] genaamd *Willemijntje* toebehoorende aan den heer *A. van der Hoop*, van Amsterdam en bereden door *H. Houtman*; de premie, bestaande in *een zilveren tabakskomfoor*, is te beurt gevallen aan het bruin blespaard, genaamd *Bakker*, toebehoorende aan den heer *H. Torrenga*, van Zuurdijk, en bereden door *J. P. O. de Boer*."

---

In het verslag van Gedeputeerde Staten dezer provincie nopens den staat van dit gewest aan de vergadering der provinciale Staten bij derzelver gewone vergadering op den 2den dezer, wordt onder anderen na de vermelding van de jongste benoemingen van leden voor het provinciaal bestuur en van de verandering in de stedelijke besturen en ten platten lande voorgevallen, het volgende vermeld met opzigt tot de

*[illegible]*. Volgens de over het jaar 1838 ingekomene opgaven, bedroeg de [illegible] van het nog loopende jaar 363,577 en is dezelve [illegible] vermeerderd met [illegible] zielen. De bevolking laat zich aldus verdeelen: Jongmans 118,767, Getrouwde mannen 52,584, Weduwenaars [illegible], Jonge dochters 116,514, Getrouwde vrouwen 52,669, Weduwen 15,136, te zamen 363,577. De bevolking der steden is bevonden te zijn 72,096 en die van het platte land 291,481 zielen. Het getal der geborenen, in 1838, beliep in de steden: Van het mannelijk geslacht 1,317, van het vrouwelijk geslacht 1,299, zamen 2,616. En ten platten lande: Jongens 5,004, Meisjes 4,798, zamen 9,802. En dus in het geheel 12,418. Zijnde 358 meer dan in 1837. Onder de geboorten zijn niet begrepen 515 doodgeborenen, doch onder het getal geborenen bevinden zich 95 onechte erkende en 394 onechte niet erkende kinderen, te zamen 489 en dus 10 minder dan in het jaar 1837. Van die onechte kinderen zijn er geboren in de steden 159, en ten platten lande 330. Er zijn overleden: In de steden 1,665 personen. Ten platten lande 6,326 personen. Zamen 7,991 personen; zijnde slechts 9 meer dan in 1837. Zoo dat er, in 1838, meer geboren dan overleden zijn 4,427. Er zijn 2,589 huwelijken in 1838 gesloten, en er hebben in dat jaar 2 echtscheidingen plaats gehad. In dat jaar hebben zich van elders in de gemeenten nedergezet 4,994 personen, en zijn met der woon naar andere Gemeenten vertrokken 5,353 personen.

Omtrent het *kadaster* wordt in het verslag aangemerkt dat dezelfde bezwaren die in het verleden jaar verhinderd hadden gevolg te geven aan het besluit der staten van 6 julij 1837 om aan Z. M. een nader vertoog te doen nopens het bezwaar dat er in de uitkomsten van het kadaster, voor deze provincie gelegen is, als nog bestaan; zoodra echter de geschikte gelegenheid geboren was zou niet verzuimd worden aan bovengemelde resolutie gevolg te geven.

De begrooting van kosten van het bestuur dezer provincie voor 1839, in de laatste bijeenkomst der Staten gearresteerd en aan Zr. Ms. goedkeuring onderworpen, is door Hoogstdenzelven bij besluit van 2 Maart 1839 vastgesteld op een totaal bedrag van *f* 79,455, en over het geheel genomen gelijk aan die van 1838. De begrooting voor 1840, bijna geheel naar die van het vorige jaar ontworpen, werd thans aan de Staten overgelegd om na vaststelling, dezelve ter goedkeuring aan Z. M. aan te bieden.

Evenzeens is de algemeene begrooting van inkomsten en middelen en van uitgaven en behoeften voor 1840 naar die voor de dienst van 1839 opgemaakt, en werd insgelijks aan de Staten overgelegd om, na arrestatie, dezelve aan Z. M. ter goedkeuring aan te bieden.

De stedelijke- en gemeente-rekeningen zijn, met uitzondering van eenige weinige, reeds tot over den jare 1837 door de gedeputeerde Staten opgenomen en gearresteerd. In de belastingen welke in de steden en gemeenten dezer provincie geheven worden, heeft behalve het nader regelen van te heffen personele omslagen in sommige gemeenten ten platten lande, geene verandering plaats gehad, althans niet van dien aard om dezelve onder de aandacht der Staten te moeten brengen.

*De gewone opcenten.* De gewone opcenten op de *grondbelasting*, mitsgaders die op de *personele belasting*, zijn voor alle de steden en gemeenten dezer provincie, op gelijken voet als in vorige jaren, geheven geworden, met uitzondering dat de heffing daarvan op de *grondlasten* over 1839, voor de gemeente *Lierop*, *Mierlo* en *Lieshout*, op daartoe door de besturen gedane voordragten, met 's Konings bewilliging, niet heeft plaats gehad, en dat ook door Hoogstdezelve, op de voordragten van het bestuur der stad *Grave* en van de gemeente *van Lieshout* is bepaald, dat er geene plaatselijke opcenten op 's Rijks *personele belasting* voor de dienst van 1839, 1840, ten behoeve dier stad en gemeente, zullen geheven worden. Een tiental gemeente-besturen in deze provincie hebben aan den Koning het verzoek gedaan: 1° Om weder in het genot gesteld te worden der twee buitengewone opcenten, bij de wet van 12 Julij 1821, (*Staatsblad n°* 9), aan de gemeenten toegekend, doch volgens de wet van 27 December 1834, (*Staatsblad n°*. 39), thans ten behoeve van het Rijk ingevorderd wordende; en 2°. Om te mogen heffen 25 opcenten boven de hoofdsom van den Rijksaccijns op het gemaal. Z. M. heeft den minister van binnenlandsche zaken gemagtigd, door tusschenkomst van gedeputeerde Staten, de gemelde gemeente-besturen te kennen te geven, dat in het voorschreven tweeledig verzoek niet kan worden getreden en zulks voor wat de opcenten op het gemaal betreft, voornamelijk, omdat het bij de bestaande hoogte der graanprijzen, ongeraden is voorgekomen, dat middel vooralsnog meer te belasten.

Ten aanzien van dijken en polders wordt in het verslag het volgende gezegd:

*Dijken en Polders.* Onze wateringen zijn in den afgeloopen winter van doorbraken bevrijd gebleven, en men heeft zich tot werken van gewoon onderhoud kunnen bepalen. Alleen in den aanvang der maand maart jl. bezweek de Koppeldijk, in de gemeente Nuland, ten gevolge van het snel afkomen van het water der zoogenaamde Beersche Maas. De kort daarop gevolgde val des waters, gaf de gelegenheid aan de hand, om dien doorbraak spoedig te digten.

„Men had te klagen over de zorgeloosheid van eenige Dijksbesturen, ten aanzien van het bespreiden hunner dijken. De deswege in het najaar van 1838, gedane aanschrijving, bragt hierin de noodige voorziening aan. Wij hopen dat de Dijksbesturen van hunne verpligting doordrongen, voortaan beter daaraan zullen voldoen en de nadeelen zullen voorkomen, welke eene tegenovergestelde handelwijze ten gevolge zouden kunnen hebben.

Ook de staat waarin eenige Dijks-magazijnen werden bevonden, liet te wenschen over, en daaromtrent werd de tusschenkomst van het Provinciaal Bestuur almede vereischt.

„Het feitelijk doorsteken van den Hamelspoelschen Lam en van den Groenendijk, had wederom plaats. Toen het geschikte tijdstip ter herstelling van die waterkeeringen daar was, werd daartoe overge-

gaan en door het bewaken derzelve, door de militaire magt, werden verdere onheilen van dien aard afgeweerd.

De Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de Provincie, heeft in julij des voorleden jaars een ontwerp ingezonden, tot verbetering van den toestand waarin de Maaspolders bij gebrek van voldoende waterloozing, verkeeren; eenige daaromtrent ingebragte bedenkingen, zijn herhaaldelijk door dien Ambtenaar beantwoord geworden, voor zoo verre zulks kon geschieden, zonder het doen van nadere veldoperatien, welke de toestand der Maaspolders alstoen niet toeliet te verrigten, en welke dus een aanmerkelijk tijdverlies ten gevolge zoude gehad hebben; desnietemin is men daarop blijven aandringen, doch tot nog toe zijn de bedoelde polders te veel met water bezet gebleven om de vereischte opnemingen te kunnen doen.

De omstandigheden des tijds, hebben in maart jl., aanleiding gegeven tot het inunderen der Polders het Hoog- en Laag-Hemaal, van de Eigen en van Empel en Meerwyk, en die inundatie heeft tot op de helft der maand april stand gehouden, op welk tijdstip, de sluizen in de Dieze- en Maasdijken, weder ter vrije beschikking van de Polderbesturen werden gesteld.

Die gunstige beschikking werd echter niet uitgestrekt tot de inundatien rondom de vesting 's Hertogenbosch en andere vestingen in de provincie, en het is eerst na den geheelen afloop der staatkundige verwikkelingen, dat het aftappen dier inundatien is toegelaten worden.

De nadeelen welke door de stoomvaart in de rivier de Dieze, aan dijken langs die rivier werden toegebragt, hebben aanleiding tot herhaalde klagten van de zijde der belanghebbenden gegeven, en men heeft, door het wijzigen der daaromtrent in de reglementen voor de van hier afvarende stoombooten, voorkomende bepalingen, getracht, zoowel de belangen der stoomvaart als der Polders langs de Dieze, gelijktijdig in het oog te houden.

Mogt de ondervinding doen zien, dat die gewijzigde bepalingen onvoldoende zouden wezen, dan zal onderzocht worden aan welke meer beperkende bepalingen, ter voorkoming zoo mogelijk van de beschadiging der oevers en dijken, de stoomvaart op de Dieze zoude behooren onderworpen te worden.

*Kanalen, Rivieren en Waterleidingen.* De bijdragen der Provincie in de kosten van aanleg der Zuid-Willemsvaart over 1839, ten bedrage van *f* 14000, zoo als die op de begrooting van dat jaar is toegestaan, is ten name van generale Thesaurie gemandateerd en betaalbaar gesteld geworden.

Overeenkomstig de resolutie van U. E. G. A. van den 5 julij 1838, no. 8, zijn bij vernieuwing, bij het Departement van Binnenland-Zaken, pogingen aangewend, ten einde vrijstelling te erlangen der sluisgelden voor schepen, die mestspecien langs de Zuid-Willemsvaart aanvoeren; die pogingen hebben evenwel geen gunstig gevolg gehad; zijnde daarin niet kunnen bewilligd worden.

De hoogen stand van het water op de rivieren en in de voornaamste wateringen, waartoe ook de inundatien rondom de vestingen bijdragen, als waardoor de afloop van het bovenwater werd belet, heeft niet toegelaten, om de rivieren en wateringen naar behooren te zuiveren, en het ongerijf daarvan deed zich hoofdzakelijk gevoelen, aan die gronden, welke door de riviertjes de *Mark*, de *Essche-Stroom*, de *Dommel*, de *Aa* en de *Raam* doorsneden worden. Nu de inundatien afgelaten worden, zal zich daartoe de gelegenheid opdoen.

Te *Luiks-Gestel* werd eene nieuwe waterleiding aangelegd.

*Straatwegen.* De bestrating met gebakken klinkersteenen en het opmaken van zijwegen en slooten der beide laatste nog open gebleven vakken van den grooten weg der 1e klasse, zijnde no. 3, tusschen Etten en Roosendaal, en tusschen Wouw en Bergen op Zoom, ter lengte van 2202 en 2580 ellen respectivelijk, waarmede men zich onledig hield tijdens ons verslag van het vorig jaar, is op het aangewezen tijdstip, 1°. september jl., in volmaakte orde opgeleverd, en daarmede die geheele groote communicatie door deze provincie van af Grave, over 's Hertogenbosch, Breda en Bergen op Zoom, tot tegen over Tholen, (Provincie Zeeland), voltooid geworden.

Het voorschot tot gedeeltelijke bestrijding dier kosten, door U. E. G. A. in de begrooting van 1839, ten bedrage van *f* 27,496,50 toegestaan, is dan ook door ons ten name van den heer Administrateur van 's Rijks schatkist in deze provincie, zoo als dit is verlangd geworden, betaalbaar gesteld.

Overeenkomstig het bestaande plan van negotiatie eener som van *f* 100,000, ten laste der Provincie, als bijdrage in de kosten van den gemelden weg, heeft op den 7den Mei jl. de uitloting of trekking van de *tien laatste nommers of aandeelen* ad *f* 500 ieder plaats gehad; terwijl tot de uitbetaling daarvan, met de daarop verschuldigde interessen en premien, de noodige dispositie genomen, en de vereischte mandaten zijn opgemaakt, en deze operatie als geheel afgeloopen kan beschouwd worden.

Door de Besturen der steden Bergen-op-Zoom, Willemstad en van eenige Gemeenten, is aan Z. M. het eerbiedig verzoek gedaan, ten einde mogt worden bevolen, dat bij den geprojecteerden straatweg van Rotterdam naar de Buitensluis, tegen over de Willemstad, er ook eenen steenweg moge worden gelegd van laatstgemelde stad over Prinsland, Steenbergen en Halsteren naar Bergen-op-Zoom, waarop onze consideratien gevraagd zijnde, wij dat verzoek in alle deelen hebben ondersteund, voor zoo verre die bestrating, wat de te vinden kosten betreft, op gelijke wijze, als zulks voor eerstgemelden weg is vastgesteld, zou kunnen worden tot stand gebragt. Eene beslissing daaromtrent is ons nog niet ter kennisse gekomen.

(*Het vervolg in een volgend Nommer*).



Te BREDA, bij BROESE & COMP & Boekdrukkers en Boekverkoopers.